Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 268 (3268) | 1940 оной ноябрин 19, вторник | СЭН 10 МҮНГЭ

РСФСР-эй НАРКОМПРОСОЙ КОЛЛЕГИДЭ

РСФСР-эй наркомпросой коллеги болбол һургуулиин һургагшадай ба арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй 1939—1940 оной һуралсалай жэлдэхи социалистическэ соревнованиин дүнгүүд тухай жюрин мэдээсэлые сонособо.

Москвагай Свердловско районой, Московско областиин Павлово-Посадска районой, Ленинградай Петроградска районой, Ленинградска областиин Старорусска районой ба Воронежско областиин Богучарска районой арадай гэгээрэлэй таһагууд болбол һуралсалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эрхим результадуудые ба бүгэдэниитын һуралсалай бэелүүлгэ түйлаһан байна. РСФСР-эй Наркомпросой ба центрын эхин ба дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай ЦК-гэй дамжуулгын Улаан Тугуул арадай гэгээрэлэй эдэ таһагуудта үгтэхөөр шиидхэгдэбэ. Дамжуулгын Улаан Туг арадай гэгээрэлэй московско городской таһагта үгтэхэ байна. Һургуулинуудай дундаһаа Москвагай Улаанпресненскэ районой № 110 дунда һургуули, Чувашска АССР-эй, Ишлейскэ районой, Шатама-Носинска гүйсэдбэшэ дунда һургуули, Ленинградай Петроградска районой № 21 дунда һургуули ба бусад түрүү һургуули эзэлбэд. Тэдэнэйтэ дамжуулгын Улаан Тугууд ба мүнгэн шагналнууд үгтэхөөр шиидхэгдэбэ.

Һургуулиин отличнигуудай грамотануудай 473 һургагшадта, эрхим һургуулинуудай директорнуудта ба арадай гэгээрэлэй районой түрүү таһагуудые даагшадта үгтэхөөр шүүбэрилэгдэһэн байна.

Хоёр халаантайгаар хүдэлмэриlжэ, бүри ехэ продукци үйлэдбэрилхэ!

Манай промышленность болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые хэсэлдүүлһэнэй бодото результадуудые үзэжэ байна. Хүдэлмэришэдэй сагүргэлжын кадрнуудые бэхижүүлгэ, ажалай дисциплиные шангалдалга, фабрикануд ба заводуудта шанга гурим тогтоолго—эдэ бүгэдэ болбол үйлэдбэриин ургалтада үнэхөөр туһална. Хүндэ индустриин шухалын шухала хэдэ хэдэн һалбаринууд: нүүрһэн, хара ба үнгэтэ металлурги, нефть, хими ба бусад дээшээ дэбжэжэ, темпээ түргэдхэжэ байна. Ажалай дисциплиныи задагайралай хойшолонгуудые, тогтуурингүй ябадалые түргөөр эсэслэхэ гэһэн эрмэлзэлгэ олонхи предприятинуудта үзэгдэнэ.

Зүгөөр, тогтуурингүйе ба прогулнуудые усадхаха хадаа хэрэгые хүсэд хангаха шадахагүй байна.

«Продукциин шанарые һайжаруулха, үйлэдбэриин бүтээсые ургахэ, толктойгоор хүдэлмэрилхэ аргабайдал олгохо, тиимэ условидо хүдэлмэришэдые табиха хэрэгтэй. Тиимэһээ, предприятинуудта ажалые һараһаа һарада, кварталһаа квартала үйлэдбэриин бүтээсын дээшэлхээр эмхидхэхэ хэрэгтэй».
(Сталин).

Июниин 26-най Указые бэелүүлгэ хадаа үйлэдбэриин бүхы звенонудай хүдэлмэридэ бодото гуримые бушуугаар байгуулха тон ехэ аргабайдал нээгэв. Түсхайлбал, олон тоото предприятинуудта гурбан халаанай хүдэлмэриһөө хоёр халаанайхида орохо аргабайдал олгобо.

Хэдэ хэдэн предприятинуудта гурбадахи халаанинь хүсэд даабаригүй байдаг байгаа. Тэндэ миил байлга ходо ушардаг һэн. Эдэ халаануудта мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдөөр, иланга команда кадрнуудаар хүсэд бүридүүлэгдэхгүй байдаг байһан юм. Зарим предприятинуудта гурбадахи халаае хэрэггүйдэ байгуулжа, үйлэдбэрине зүбөөр эрхилхэ шадабаригүйгөө далдалха өөрэянзын халхабша болгон тэрээниие хэрэглэжэ байгаа. Ямар нэгэн агрегадые хабсаргалгада деталиин дутахадань, үдэрэйгөө даабарине дүүргэхэгүйн аюул тохёолдог, тиихэдэ ажахыхидынь амгалан һуудаг юм, ушарынь «юуншье болоо хадань» гурбадахи халаан байна. Хэдэ хэдэн предприятинуудта гурбадахи халаануудынь бүтээсэ багатай байжа, продукциин өөрын үные ехэ болголгодо, хүдэлмэриин хүсые ба түхөөрэлгэнүүдые бурууугаар хэрэглэлгэдэ хүргэдэг байгаа.

Гурбан халаанай хүдэлмэриһөө хоёр халаанайхида оролго хадаа промышленностиин бусад олон һалбаринуудые зохисотой байха болоно. Зүгөөр, халаанай миил тооеынь үсөөрүүлхэ тухайда энэ хэлэгдэнэ бэшэ. Үйлэдбэриин участок бүхэниие тон наринаар шалгаха, хоёр халаанай хүдэлмэридэ оролгын бүхы арбайдалые, бүхы ресурснуудые техническэ грамотнаар бүридхөөд үзэхэ хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ хайхарамжагүй хандалга байха ёһогүй. Хэрбээ ямар нэгэн шалтагаанаар предприятине бүхыдэнь хоёр халаанай хүдэлмэридэ оруулха аргагүй байгаа һаань, фабрика ба заводой хүтэлбэрилэгшэд болбол энээндэ эхи табихын тулада зарим цехүүд гү, али бүри агрегат дээрэшье тиимэ хэмжээе бэелүүлхэ ёһотой.

Зарим заводуудай практика болбол хоёр халаанай хүдэлмэринь нилээд туһатай байһыень харуулна.

Тиимэ амжалтанууд ягаад түйлагдааб? Бүхы оборудовани-түхөөрэлгэ наринаар шалгаад, тэрэнэй аргабайдалай тооеынь бүридхэжэ үзөөд, энэ станок бүхэндэ дефектнэ данса зохёогоод, энээнэй һүүлээр станогуудые хойно-хойноһоонь һубарулан гуримтай болгожо ба тусхай паспортаар отделениин начальнигта тушаажа эхилдэг байна. Гурбадахи халаанай хүдэлмэришэдые барандань ремонтно ба бусад бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ томилбо. Станогуудые саг соонь ремонтлолгые, тэрэнэй заһабариин шанга гурим тогтоолго, электро-ажахын хойноһоо сагүргэлжын хамгадал бии болгохо, цехэй бүхы хүдэлмэришэдэй үйлгэнүүдые тоне һонорооор, заалга—эдэ бүгэдэ хадаа цех дотор хоёр халаанай үндэр бүтээсэтэй хүдэлмэрине хангаһан байна.

Московско велозавод гурбадахи халаае усадхажа, үйлэдбэриин амжалта түйлаа. Түс завод хоёр халаанай хүдэлмэридэ ороһоноо хойшо гурбанайхиһаа нилээд олон велосипед бүтээн гаргана. Хүдэлмэришэдэй ажалайнь бүтээсэ нэмэбэ, ажалайнь түлэбэри ехэ болоо. Бухэзаводуудтгаргашань хороо.

Хоёр халаанай хүдэлмэри болбол оборудованида даабари дүүрэн үгэхэ аргабайдал олгоно, ажалай бүтээсын ургаха үргэн аргабайдал нээнэ, станогнууд ба туһалагша хүдэлмэришэдые зүбөөр хэрэглэлгэдэ ба тэдэнэй салин нэмэлгэдэ туһа хүргэхэ болоно. Тиимэ хэмжээ болбол технологическа дисциплине бэхижүүлхэ арга олгоно, үйлэдбэриин түсэбэлэлгэшье тодо һонор болгоно, командна составые зүбөөр хэрэглэлгэдэ туһалха байна. Эдэ условинуудта социалистическэ соревнованиие дэлгэрүүлхын тулада ушье бүри үргэн аргабайдал нээгдэнэ.

Хоёр халаанай хүдэлмэридэ орохо зуураа, хүдэлмэришэдые зүбөөр шалгажа ба мэргэжэлэйнь хэмжээгөөр таараулулан табиха шухала байна. Сүлөөлэгдэһэн мэргэжэлтэ кадрнуудые хадаа кадрнуудай дутамаг предприятинуудта эмхитэйгээр дамжуулан үгэхэ ёһотой. Зарим ажахые эрхилэгшэд болбол хоёр халаанай хүдэлмэридэ ороһонойгоо һүүлдэ өөртөө «запас» болгон хүнүүдые завод гү, али фабрика дээрээ барихые һэдэхэ байха гэжэ уридшалан харахаар байна. Тиимэ, гүрэндэ харша хандалганудтай эрид тэмсэл ябуулха хэрэгтэй.

Предприятинуудые хоёр халаанай хүдэлмэридэ оруулха зуураа үсөөхэн тоотой хүдэлмэришэдөөр ехэ продукци гаргалгые, тэрэнэй шанарые һайжаруулгые ба бэеынь үные хямдаруулгые түйлахы—иимэ зорилго табигдана гээшэ, энээндэ эрмэлзэхэ хэрэгтэй. Гурбан халаанай хүдэлмэриие усадхалгын хойноһоо формальнаар намналга хадаа үйлэдбэриин ябасада һаад түбэг ушаруулжа болохо байна.

Ажахые эрхилэгшэ-большевигэй шадабариинь хадаа бишихан гаргашаагаар тон ехэ үйлэдбэриин результадуудые түйлалга болоно. Заводууд ба фабриканууды хоёр халаанай хүдэлмэридэ оруулхадаа предприятинууд дээрэ үйлэдбэриин социалистическэ культурын түлөө бодотоор тэмсэхэ хэрэгтэй. Советскэ промышленность болбол шэнэ онһоон техникэнүүдөөр зэбсэглэгдэнхэй. Эдэ онһоон техникые гүйсэдөөр шудалһан олонтоото хүдэлмэришэдэй ба специалистнудай кадрнууд хадаа Ленин ба Сталинай партяар хүмүүжүүлэгдэһэн байна. Тиимэһээ, үйлэдбэриин культурые үндэр дээрэ хүрэтэр ургэхэ бүхы условинууд манайда бүрин бии.

Зарим предприятинууд дээрэ тон шэнэхэн онһото машинануудай эһэ тооһондо дарагдажа, цехүүд ба хашаан дотороо бургаг шорой дүүрэн байха ба хүдэлмэриин һүүри тухай оролдолгогүй, мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдынь бүхэли үдэртөө цех дотороо нэгэ инструмент бэдэржэ ябадаг—иимэнүүд байдалтай саашадаа ябашье тэсэжэ болохогүй. Предприятинууд хадаа һарын һүүлэй үдэрнүүдтэ программаяа дүүргэхын түлөө «шангадхаха» бэшэ, харин бүхэли һара дотороо нэгэн янзаар хүдэлмэрилхэ ёһотой. Хоёр халаанай режимдэ оролго хадаа хүдэлмэришэдэй ба тэдэнэй ябуулжа байгаа механизмнуудай халаан соогоо бүхы 480 минутые бүрин ашагтайгаар хэрэглэлгые, хүдэлмэришэн, специалист ба ажахые эрхилэгшэ бүхэн хадаа үйлэдбэриин үндэр культурые бэелүүлгэ тухай оролдолго гаргахыень эринэ.

Промышленностиин бүхы һалбаринуудахи партиина организацинуудай уялга—предприятинуудай ба зарим цехүүдэй хоёр халаанай хүдэлмэридэ оролгын аргабайдалые шанжан шудалха ба энэ шухала хэмжээбүүлгые бодомжотойгоор ба зүбөөр бэелүүлгэдэ ажахые эрхилэгшэдтэ туһалалсалга болохо.
(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орологшо нүхэр А. Е. Бадаев, шагнагдаһан артистнуудай группын дунда. Нэгэдэхи рядта (зүүн гарһаа) Н. Т. Гармаева, А. Е. Бадаев, Н. Д. Гендунова. Хоёрдохи рядта: Н. Г. Балдано, Ч. Г. Генинов, Н. В. Таров ба А. С. Ильин.
Ф. Кисловай фото (ТАСС-ын фото-клише)

Молдавска ССР-эй шэнэ районуудта

Бессарабине ба Хойто Буковиные румынскэ боярнуудай дарлалтаһаа сүлөөлһэн сагһаа хойшо үнгэрһэн хэдэхэн һарын туршэ соо Бессарабиин таряашадай ажабайдалда ехэхэн хубилалтанууд болоһон байна. Молдавска ССР-эй составта ороһон 6 уездүүдэй таряашадта 200 мянга шахуу гектар тарялан, хадалан ба бусад газарнууд үгтөө, моригүй ажахынууд болбол мянгаад морид абаһан байна. Молдавска ССР-эй шэнэ районуудта моригүй таряашадта түһаламжа болгон 67.967 мориной зэмсэг үгтэбэ.

Намарай тарилга ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэбэ. Хүрэнгын ороонһоор дутамаг таряашадта 80 мянган центнер үрэһэн үгтөө.

Молдавиин бессарабска районуудта энэ жэлдэ 20 машинно-тракторна станцинууд эмхидхэгдэхэнь. Тэдэнэр хадаа таряашадай полинуудые договорой ёһоор элдүүрилхэ байна. 1941 ондо волость бүхэндэ МТС байгуулхаар хараалагданхай.

Бельцска районидо республиканска комплексно хүдөө ажахын опытно станци байгуулагдажа байна. Тэрэ хадаа агротехникын асуудалнуудые эрхилхэ ба үндэр ургасата ороохо культуранудай сортнуудые шалган оломоруулха, тэрэшэлэн мал үсхэбэрилгын асуудалнуудые эрхилхэ байна.

Сэдууд, виноградингууд, овощь тарилга болбол Бессарабида ехэхэн талмай эзэлнэ. Молдавска ССР-эй шэнэ районуудта 80 мянга шахуу гектар виноградник бии юм. Мүнөө виноградингуудай ба үрэтэ культуранудай сортнуудые һайжаруулгаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана.

СССР-эй Наркомзем болбол Бессарабида хүдэлмэрилхын тулада үндэр мэргэжэлтэй 50 агрономнуудые ба инженернүүдые эльгээбэ. (ТАСС).

Советскэ Сахалинай ажабайдал

АЛЕКСАНДРОВСК — САХАЛИНСКИЙ. (ТАСС). Советскэ холын арал дээрэ үбэл боложо байна. Тиигэбэшье, тэндэ ажабайдалынь хадаа ехэнүүд хэрэгүүдээр ба советскэ хүнүүдэй олонхын ажал ябуулгануудаар дүүрэн хэбээрэ байна. Нефтеолзоборилгонууд дээрэ социалистическэ соревновани дэлгэрбэ. Үрэмдэгшэдэй дундаһаа хоёр-хоёр нормо дүүргэдэг нүх. Степанов, Федотов, Баранников гэгшэд ходоол түрүү һүүри эзэлһээр. Бурильщик нүх. Еркович болбол һаяхан шэнэ рекорд тогтообо. Тэрэ хадаа үдэрэйгөө даабарине 300 проц. дүүргэнэ. Охын, Эхабиин ба Катанглиин нефтеолзоборилгонууд дээгүүр солото бурилщигай амжалтануд тухай абяан түргөөр тараба. Хүдэлмэришэд шэнэ амжалтанууд түлөө тэмсэнэ.

Александровска загаһанай комбинат болбол жэлэйнгээ планиие үдүүлэн дүүргэбэ. Арал тойроһон советскэ үһануун соогуур загһашад мянгаад тонно кета, горбушанууд, трескнүүд ба навагануудые бариһан байна.

Советскэ Сахалинай колхозууд һайн ургаса хуряагаа. Аралай ажалшадай эдэ хоолой рационда бэхеер ороһон шэнэ овощнууд хадаа хүнэниие цынга үбшэнһөө зайлуулба. Нивханууд, эвенүүд ба ороченууд болбол ородуудтай хамта, огородуудаа үргэдхэн дэлгэрүүлжэ, тракторнуудые ба бусад хүдөө ажахын машинанууд, багажануудые өөрынгөө полинууд дээрэ амжалтатайгаар хэрэглэнэд. Тымовско губи талын трактористнууд жэлэйгээ даабарине болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Тарянай үрэжэлтэ шэнэ газарнууд, малай бэлшээринүүд болбол һаяхан ой байһан газарта дэлгэрбэ. «Пильво» совхоздо нэгэ үнеэнһээ һү һааһа, дунда зэргээр 3000 литр болоно.

Шэмэрүүн хүйтэн агаарай уларилай байдалтай энэ нютагта газар эдлэлгэ ба малажал эрхилхэ аргагүй гэжэ һанагдадаг байгаа большевигууд үндэһөөрнь хубилгаба.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Татарида кок-сагызые тарилга

Татарида кок-сагызын плантацинууд 2000 гектар эзэлнэ. Олон колхозууд хадаа каучук үгэдэг энэ үнэтэ ургаса тариха техникые һайнаар ойлгоо. Шугуровска районой «Спартак» гэжэ хүдөө ажахын артель болбол мүнөө жэлдэ гектарһаа 10-10 килограмм үрэһэ ба 14-14 килограмм үндэһэ суглуулба. Энэ кок-сагызһаа 23 мянгаад шахуу түхэриг доход абана. Түс районой «Кызыл Шушма» колхоз болбол хоёр жэлэй плантацинуудтай гектарһаа 43 килограмм үрэһэ суглуулһан байна.

Түрүү нефтетрест

«Сталиннефть» трест болбол ноябриин 11-дэ бакинска нефтетрестнүүдэй дундаһаа түрүүлэн арба нэгэн һарынгаа планиие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Суточна нефть абалгань жэлэй эхинһээ ехэхэнөөр нэмэбэ. Трестын нэһээ олзоборилгонуудһаа долоонинь программаа үлүүлэн хүүргэжэ.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ШУШЕНСКЭДЭХИ ГЭР-МУЗЕЙН 10 ЖЭЛЭЙ ОЙ

В. И. Ленинэй Шушенскэ селодохи гэр-музейн нээгдэһээр 10 жэл гүйсэбэ. Түс музей болбол хоёр гэр эзэлнэ. Владимир Ильичын сүлэлгэдэ байхадаа хэрэглэжэ байһан мебель ба бусад хэрэгсэлэй зүйлнүүд суглуулагдажа энэ табигданхай. 10 жэл соо 60 мянган экскурсантнууд Шушенскэдэ ерэһэн байна.

Музейн ехэ болгогдобо. Тэрээндэ үшөө нэгэ гэр үгтэхэнь.

Колхоз бүхэндэ—хоёр водоём

Воронежско областиин, Таловска районой «Железнодорожник» колхозой колхозниигуудай үүсхэлээр нютагай водоёмнуудай барилга үргэнөөр дэлгэрээ. Бүхы оронай колхозууд таловецуудай эхилэлгые халан абаба.

Область соонь 1168 худагууд ба 539 нуурнууд июньһээ ноябрь хүрэтэр баригдаба. 1412 нуурнууд ба 5747 худагууд заһабарилагдабаа. Область дотор мүнөө хамта дээрэ 8894 водоёмуул—колхоз бүхэндэ 2-2 водоём тоологдоно. Таловска райондо 72 нуурнууд ба 228 шахтна худагууд баригдаһан ба капитальнаар заһабарилагдаһан байна. «Железнодорожник» гэжэ хүдөө ажахын артель 6 нууртай.

108 колхозуудта үһанай шубуудай фермэнүүд байгуулагданхай. Энэ нуурнууд соонь загаһанай үрэнүүд табигдажа байна.

Осоавиахимовецуудай санын батальон

Оборонно хүдэлмэриин активистнууд нүх. Костельцев, Петров, Сыромкин, Хрямышев ба Лавренов гэгшэдэй үүсхэлээр, Сталиногорско санын батальон байгуулагдаба. Энээ—ехэнхинь 1922 ба 1923 онуудта түрэһэн комсомолецууд. Түс батальон болбол бэрхэшээлнүүдые түйлэн дабахаар, шадамгай ба эрхим призывнигүүдые Улаан Армида бэлэдхэжэ зорилго тавин абаба.

В. Д. ГРЕНДАЛЬ

Улаан Армиин габьяата артиллеристнүүдэй нэгэн, юрэнхы тактикын кафедраар профессор, артиллериин генерал-полковник **Владимир Давыдович Грендалиин** 1940 оной ноябрин 16-най үдэр наһа бараһан тухайда ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Централына Комитет гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

ССР-эй Совнаркомдо ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

ССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Централына Комитедэй тогтоохонь:

1. Артиллериин генерал-полковник, профессор В. Д. Грендалиин хүдөөлүүлэлгые гүрэнэй гаргашаар дээрэ абаха.

2. Грендалиин бүлые персональна тэдхэмжээр хангаха.

Залуушуудые һургуулида ябуулба

Хэдэн республиканска ба областнуудһаа 76 мянганһаа дээшэ эдиршүүд ехэ промышленна центрнүүдэй фабрико-заводуудайн һургуулинуудта, олзоборилгын ба түмэрзамай училищенуудта эльгээгдэхэнь. Зам харилсаанай Наркомат хадаа тэдэнииие ябуулхын тулада 81 тусхай эшелон үгэхэ юм. Поездын составууд классна вагонуудаар формировалагдана. Омск, Хабаровск, Новосибирск—Владивосток, Казань—Сталино ба бэшэ бэшэ холо ябаха поездүүдтэ хоплоод вагон-ресторанууд байха, тэдэнэй призывнигүүдые түлбэригүйгөөр замдаа эдеэлжэ ябаха байна.

Түмэрзамай транспортдахи комсомольско организацинууд тэрэ тусхай эшелонуудта шефствэ абаба. Поездые хүшөөгэдөөр комсомолецууд томилогдоно. Вагонуудынь сэсэгээр ба хүшөөгүүдээр шэмэглэхэ ба библиотекэнүүдые байгуулха, наадалгын хэрэгсэл ба хүгжэмэй инструментнүүдые шэлэжэ олохо юм. Поездые хүтэлбэрилхэ ба тэрээн дотор жэлалха хүнүүд ажалай резервнүүдэй нютагуудахи Управленинүүдээр баталагдаба. Эшелон бүхэн начальнигтай, тэрээние политическэ ба ажахын талаар туһалагшад, врач, медицинскэ сестра гэхэ мэтэ хүнүүд ябалсаха байна.

Ноябриин 15-да Новосибирскһээ түрүүшын эшелон ябаа. 1000 хүн һургуулида Владивосток ошобо. Ноябриин 16 да үшөө хоёр поезд Дальневосток гараба—нэгэнь Омскһоо Хабаровск хүрэтэр ба нүгөөдэнь—Новосибирскһээ Владивосток орохо юм.

Хабаровска хизаарай фабрико-заводуудахи һургуулинуудта татагдаһан залуушууд ноябриин 15-да Тюмень дээрэ үгтэбэ.

(ТАСС).

Нэгэ жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдһээ

Үрэжэлтэ газарһаан үндэр ургаса ургуулха зорилго колхоз, совхоз. МТС бүхэнэй урда табигдана. Түрүү колхознигууд болбол ефремовскэ—баян ургасын звенонуудые эмхидхэжэ. ажалаа звеногой ёһоор эрхилжэ эхилээ.

Энэ жэлдэ Бичурын аймаг дотор 106 ефремовскэ звенонууд эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө тэдэнэй ажалай нэгэ жэлэй дүн гаргагдажа байна. Олонхи ефремовецүүд гайхамшаг результадуудые—зуугаад пудай ургаса түйлаба. «105-дахи полк» колхозой, Багидаевай звено 28 гектарһаа 36-36 центнер, 5 гектарһаа 46-46 центнер таряа абаба, тиихэдэ колхозынь бүхы дээрээ гектар бүриһөө 16-16 центнер хуряаба.

«Красное Знамя Труда» колхозой ефремовскэ звено (звеновод Перелыгин) шэлэмэл участок дээрэһээн га бүриин 49,5 центнер ургаса абаа. Республика дотор түрүүшын ефремовец Екатерина Волкова га бүриһөө. дунда жэшээгээр, 40-40 центнер ургуулһан байна.

Гэхэтэй хамта, аймаг доторхи зарим звенонуудынь хабарай тарилга дүүргэмсээрээ тарашаһан байна. Хэрбээ нёднон хабар 106 звенонууд байгаа һаа, мүнөө оройдоо 50-нь үлөө. Тиигээд. тарилгын хойд тээ, участогууд дээрэ агротехническэ хэмжээябуулганууд дутамагаар ябуулагдаһан байна. Тиимээр «хүдэлмэрилһэн» звенонуудта ургасань тон бага байба. Тэрэнһээ гадна, зарим звенонуудай ургасань бусад бригадануудай таряантай холисолдожо сохигдошоһон байха юм.

Зарим колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тус звенонуудай хүдэлмэридэнь тон бага туһаламжа үзүүлһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүх. Доржиев болбол газар үтэгжүүлхэ материальнуудые асархаа арсаһан байна. Доржиев тэрэ ябадалда зэмэтэйгээ мэдэрдэггүй, харин өөрыгөө үмөөрөөд һуудаг байгаа. Мүн иимэ ушар, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүх. Ивановай зүгһөө үзэгдэһэн юм. Зарим МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд болбол ефремовецүүд тухайда мэдээ эрихэһээ бэшэ, тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлэдэггүй байна.

Тэрээнһээ гадна, БМАССР-эй Наркомзем болбол ефремовскэ звенонуудай хүдэлмэриие саарһан хүтэлбэреэр хизаарлана. НКЗ-гэй агротехникын таһаг хадаа ефремовскэ звенонууд ямараар ажаллаха тухайда тодорхой заабари үгөөгүй байна. Ефремовскэ звенонуудые олоор эмхидхэжэ, газартаряалангай бүхы ажалые звеногой ёһоор эмхидхэлгэдэ эрид орохо хэрэгтэй.

А. ВАХРУКОВ—БМАССР-эй Наркомземэй агроном.

Продукциин үндэр шанарай түлөө

Улан-Удын ПВЗ-гэй олон цехүүд ба таһагуудынь Октябриин урда тээхи социалистическэ соревнованида оролсожо, ажалдаа амжалтануудые түйлаба, уялгануудаа хүндэтэйгөөр бэелүүлээ. Алексеевэй хүтэлбэрилдэг цех жэлэйгээ планиие ноябриин 7-до дүүргэһэн байна. Паровозо-механическа, паровозоколесно, пассажирска, модельнэ цехүүд ноябриингаа планиие дүүргэхэ ойротоо.

Түрүү цехүүд ба таһагуудай эдэ амжалтанууд хадаа сталинска Нарком Кагановичын приказуудые дүүргэхын түлөө эршэмтэй тэмсэлээр бэелүүлэгдээ. Эдэнэр болбол правительствын шэнэ законуудые хүсэлдүүлэн, һайн шанартай продукцинуудые планһаа үлүүлэн үйлэдбэрилжэ байна.

Гэхэтэй хамта, ажалдаа дэбжэлтэ түйлалгые хооһон хашхаралдаагаар хизаарлаһан цех ба таһагууд бии. Тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдынь хүдэлмэрилэгшэдэй дэбжэлтые толгойлхо ба планаа дүүргэхын түлөө большевистскэ тэмсэл эмхидхэжэ шадаагүй. Жэшээлхэдэ. шэрэм шудхалгын цехэйхид цилиндрын түүлхэ хэлгые удааруулһанһаань боложо, 788, 256, 752,9 ба 594 номернуудай паровозуул ашаглалгада оронгүй хэбтэнэ. 25 түүлхэнүүдэй шудхагдабашье, тэдэнэй 3-һаа бэшэниинь гологдожо, хэрэггүйдэ тоологдоод байхадань, шэрэм шудхалгын цехэй хүтэлбэрилэгшэд бодото хэмжээнүүдые абаагүй байна. 563-дахи номерто паровозой баруун талынь целиндр һайнүдэрэй урда тээ хабсаргагдаһан аад, зүүн талынхинь мүнөө хүрэтэр заһагдаагүй байһаар.

Эдэ паровозуудые саг соонь заһажа. ашаглалгада үгэбэл хэды ехэ ашаан шэрэгдэхэ, хэды ехэ олзо оруулагдаха байгааб!

Хүдэлмэрпдөө хайхарамжагүйгөөр хандаха. голодһо гаргаха фактнууд бусадшье цехүүдтэ, таһагуудта бии. Зүгөөр. муу шанартай продукци гаргажа, тон ехэ гарза хохидол ушаруулагшад хэһээгдэнгүй үлэнэ.

Ажахын жэлэй—сталинска гурбадугаар табанжэлэй гурбадахи жэлэй эсэс хүрэтэр һараһаа үлүүтэй саг үлэбэ. Бурядай гигантынхид жэлэйгээ планиие сүм гүйсэдхэхын. дутуунуудаа үндэһөөрнь угыхахын тулада эршэмтэйгээр, оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэ, социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Ив. БОДРЫЙ.

Хойто аймагуудта малай бэшэлгэ

Хойто аймагуудта малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планай дүүргэлтые шалгахын ба малайнь тоо тухай доторхой мэдээнүүдые абахын зорилгоор 1940 оной декабриин 1-һээ эхилжэ 1941 оной январиин 8 хүрэтэр Баунтын ба Хойто-Байгалай аймагуудта энэ оной декабриин 1-эй байдалаар малай бэшэлгэ ябуулагдахань.

БАУНТЫН АЙМАГТА

Баунтын аймаг доторхи политгэгээрэлэй учрежденинүүд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Улаан булангууд, колхозно клубуудынь бүгэдэ шахуу үбэлдэ бэлэдхэлгые дүүргэбэ. Район доторонь, планай ёһоор, политико-гэгээрэлэй 11 учреждениниүүд байха ёһотой аад, мүнөө 9 хүдэлмэрилнэ.

1940 оной апрельдэ болоһон. политико-гэгээрэлэй учреждениннүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөнэй тогтоолые ба нүхэр Калининай заабариие бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Улаан булангуудые, колхозно клубуудые ремонтлолго. доторхи хэрэгсэлнүүдынь түхөөрэлгэ, түлеэ бэлэдхэлгэ ба бусад хэмжээябуулганууд саг соогоо дүүргэгдэһэн байна. Туземнэ гурбан с/соведүүдтэ политико-гэгээрэлэй учреждениннүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай асуудалтайгаар нютагай активай суглаан үнгэргэгдөө.

Энээнһээ гадна, улаан булангуудые, клубуудые даагшадай. избачуудай (51 хүнэй хабаадалгатай) кустовой суглаан боложо, политгэгээрэлэй учреждениннүүдэй хүдэлмэриие саашадаа һайжаруулха ба өөһэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тухай асуудал хэлсэгдэбэ.

Б.-Амагатска уншалгын байшан аймаг дотороо эрхим һуури эзэлнэ. Энээниие даагша, ВКП(б)-гэй член нүх. Г. А. Доржиев болбол бригадануудта, полевой станууд дээрэ ошожо. хүдэлмэришэдэй-эвенкнүүдэй дунда массово-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ оной майн 15-һаа октябриин 1 хүрэтэр 875 хүнэй хабаадалгатай 49-һөө дээшэ хөөрэлдөөнүүд хэгдээ. Амаралтын урда үдэрнүүдтэ ба амаралтын үдэрнүүдтэ справочна стол хүдэлмэрилнэ. Колхознигууд эндэ ерэжэ. ойлгогдоогүй асуудалнуудтаа харюу абана.

Тус уншалгын байшангай дэргэдэ: 13 хүнэй хабаадалгатай дуунай, 18 хүнэй хабаадалгатай драматическа. 15 хүнэй хабаадалгатай хүгжэмэй кружогууд планай ёһоор таһалдалгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Гадна, район доторонь хоёр улаан чумнууд эмхидхэгдэжэ, энэ жэлэй торшо соо уласхоорондын асуудалаар 35, санитарно-гэгээрэл тухайда—23, колхозно байгуулалта тухайда—31 хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна.

Эвенкнүүд-колхознигууд мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ хабарай тарилгада хабаадаба. Улаан чумын хүдэлмэрилэгшэд хадаа эвенкнүүдэй түрэлхи хэлэн дээрэнь, хабарай тарилгын удхашанар тухайда хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэбэ.

Улаан чумын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд болбол ариг сэбэрые сахиха, хубсаһаяа угааха, үхибүүдээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ тухай хөөрэлдөөнүүдые эвенк эхэнэрнүүдэй дунда ябуулна.

Н. БАЖЕНОВ.

Электростанци барилга

РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй 1940 оной октябриин 7-ой тогтоолтой зохилдуулан, БМАССР-эй Совнарком болбол республика доторхи аймагуудай центрнүүдые электриин гэрэлээр хангахын тула аймцентрнүүдтэ электростанциин барилгада 250 мянган түхэриг мүнгэ һомолбо.

Сталинск—Таштагол түмэр зам

Правительственна Комисси болбол Сталинск—Таштагол түмэр замые ашаглалгада үгэхын тула «отлично» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа абаба. Шэнэ зам хадаа 105 километр үргэлжэлһэн ба кузнецкэ металлургин комбинадые Таштаголой уурхайтай холбоно.

Аджарида мандаринуудай массова хуряалга

Аджарида мандаринуудай массова хуряалга болоно. Республика дотор 47 миллион мандаринууд суглуулагдаба. Тэдэнэй 12 миллиониинь союз соохи городуудта эльгээгдээ.

Социалистическэ соревнованиин ашаар

Манай һургуули болбол № 3 дунда һургуулитай баталһан социалистическэ соревнованидаа илажа гараба. Багшанарай ба мүн һурагшадай хоорондо социалистическэ соревнованиин үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэнэй ашаар. һургуулимнай 1940-41 онуудай һуралсалай жэлэй түрүүшын четвертиие урда жэлнүүдэйхиһээ амжалтатайгаар үнгэргэбэ.

8-дахи «Б» класс (классайнь хүтэлбэрилэгшэ, һургуулиин парторг нүхэр М. В. Назимова) һургуули дотороо түрүү һуури: 8-дахи «А» класс (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Н. Д. Моисеенко) хоёрдохи һуури эзэлбэд.

Эхин классууд (1-4) һуралсалаараа үндэр сэгнэлтэнүүдые түйлаба. Багшанар нүхэд М. А. Панчукова, М. П. Хохлова (Горсоведэй дэргэдэхи һургуулиин комиссиин түрүүлэгшэ), Широковская, Бардышева гэгшэд хүүгэдые һургалгада ба коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэдэ ехэ оролдолго гаргана.

10-дахи классай һурагша Вера Геннс, 1-дэхи классай һурагшад Васильева. Хренова, Полянская, Гражина, 2-дохи классайхид—Воитова, Чекандина. Изербаков, Фролова, Лобанова, 3-дахи классайхид—Ивченко, Фролов, Барсуков, 4-дэхиин—Шевчук, Дудин, Боксер. Сахаровская ба бусад, Октябриин урда тээхи соревнованида хабаадалсажа, һуралсалаараа отлично сэгнэлтэнүүдые түйлаба.

Түрүүшын четверть соо элдэб кружогууд (оборонно, уранһайханай ба бусад) эмхидхэгдээ. Багшанар Колобова ба Танская гэгшэдэй хүтэлбэри доро Октябриин һайнүдэртэ зорюулагдаһан литературна монтаж гоё һайханаар шэмэглэгдэн бэлэдхэгдэһэн байна. Октябрь һарада болоһон химическэ мүрысөөндэ эрхим результадуудые түйлаһан байнабди.

Һургуулиин дэргэдэхи комсомольско комитедэй ба һурагшадай үүсхэлээр. классуудаа шэмэглэхын түлөө мүрысөөн ябуулагдаа. Энээндэ бүхы классууд эршэмтэйгээр оролсожо, сонхонуудтаа элдэб сэсэгүүдые табиһан, ханануудтаа—вождьнорой портредүүдые ба элдэб картинануудые дэлгээһэн байна. Класс бүхэн 2 удаа ханын газетэ гаргаа. 10-дахи классай газетэ (редколлегиин членүүд Доржиев, Кряжев, Бойкова) шэмэглэлгээрээ ба материалнуудаараа һургуули дотороо түрүү һуури эзэлжэ, нэгэдэхи шагнал абаба.

Һургуулиин дэргэдэхи, түрэлхидэй комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Бакутин) хүдэлмэрилжэ эхилээ. Багша нүхэр Танская болбол түрэлхидтэ зорюулан. «түрэлхидэй авторитет» гэжэ лекци уншаба. Лекциин һүүлээр, «Чапаев» гэжэ кино харуулагдаа. Һаядаа хэдэн лекцинүүдые эмхидхэхээр хараалнабди.

Бидэнэр. багшанар ба һурагшад болбол хоёрдохи четвертьдэ бүри ехэ амжалтануудые түйлахын түлөө үшөө эршэмтэйгээр тэмсэхэбди.

Г. И. ЧЕБАКОВ—Улан-Удын № 1 һургуулиин директор.

М. И. Калинин

(65 наһа гүйсэһэнэйнь ойдо)

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой член ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Михаил Иванович Калинин болбол хуушан большевигүүдэй, Ленинэй ба Сталинай соратнигуудай, тэдэнэрэй ойро һурагшадай нэгэн ба Советскэ Союзай гүрэнэй элитэ деятель болоно.

М. И. Калинин, үгытэй таряашанай хүбүүн, Тверскэ губерниин (мүнөө Калининска областиин) Дээдэ Троицо гэжэ деревнидэ 1875 оной ноябриин 20-до түрэһэн юм. Тэрэ 14 наһатайһаа эхилэн Петербургда хүлһөөр хүдэлмэрилһэн байгаа. Үдэшын һургуулида нэгэн доро һуража ба өөрыгөө һургажа байхатай хамта «Хуушан арсенал» завод дээрэ 1893 онһоо һурагшаар хүдэлмэрилжэ байба. 1895 онһоо Путиловска заводто түмэрэй токарёор хүдэлмэрилбэ. М. И. Калинин хадаа социал-демократическа литературатай танилсажа, легальна бэшэ кружогуудта ябажа, Ленинэй эмхидхэһэн петербургска «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлэй союзай» шударгуу членүүдэй нэгэниинь бололсобо. Михаил Иванович 1898 ондо РСДРП-гэй член боложо оробо. 1899 оной июльдэ арестовалуулжа, арба һара түрмэдэ хаагдаһанайгаа удаа Тбилиси сүлэгдэбэ. Эндэ түмэрхаргын мастерскойнуудай забастовкодо шударгуу хабаадалга ба революционно хүдэлмэриингөө түлөө баһа дахин арестовалуулжа, Метехскэ хэрэмдэ хаагдаба. М. И. Калинин 1901 оной эхиндэ Ревель зарагдаһан байгаа. большевизмын идейнэ ба организационно эмхидхэлгые бэлэдхэһэн. В. И. Ленинээр хилын саана эмхидхэгдэһэн «Искра» газетын шударгуу талабаригшадай нэгэн байжа революционно хүдэлмэриие тэндээ ябуулжа үргэлжэлһөөр байба. Тэрэ хадаа 1903 ондо дахин арестовалуулжа, түрмэдэ хаагдаба.

М. И. Калинин хадаа 1903 ондо партиин 2-дохи съезд дээрэ болоһон расколой һүүлдэ үнэн большевик-ленинец байжа, меньшевигүүдтэй ба партида эсэргүү бүхы группануудтай эрид тэмсэл ябуулаа һэн.

1904 оной эхиндэ н. Калинин болбол урдын Олонецкэ губернидэ сүлэгдэбэ, тэндээ 1905 он хүрэтэр байгаа. Петербург бусажа, Путиловска заводто хүдэлмэрилбэ.

Большевигүүдэй партиин Нарвска районно комитедэй член байжа, 1905 оной революциин түлэг соо нүхэр Калинин зэбсэгтэ восстани бэлэдхэлгэдэ шударгуу хабаадалсаһан байна. Москвада зэбсэгтэ восстаниин болоходо нүхэр Калинин болбол Путиловска завод дээрэ партийна организацитай хамта. солидарностиин забастовко эмхидхэбэ. Петербургска большевигүүдэй организацяар тэрэ хадаа партиин IV (Стокгольмско) съездэ делегат болон һунгагдаба.

М. И. Калинин революциин жэлнүүдтэшье, реакциин жэлнүүдтэшье большевистскэ лини хатуу ябуулжа байгаа; 1912—1914 онуудай торшо соо большевистскэ «Правдын» үргэлжын хүдэлмэрилэгшэ байһан юм; нүхэр Сталинтай барисаа байгуулжа, Ленинтэй бэшэгээр холбоотой байба. 1912 оной январьда Пражска конференци дээрэ н. Калинин—партиин большевистскэ ЦК-гэй членүүдэй кандидат болон һунгагдаба. 1913 ондо, нүхэр Сталинай ба н. Свердловай арестовалуулһан хойно, ЦК болбол н. Калининда большевистскэ хэблэл ударидахые даалгаба.

1914 оной империалистическэ дайнай үедэ М. И. Калинин хадаа империалистическэ дайниие гражданска дайнда оруулхын тухай, оппортунизмтай тэмсэхын тухай. III Интернационал байгуулхын түлөө Ленинэй гаргаһан лозунгнуудые шударгуу нэбтэрүүлэгшэ (пропагандист) байба. 1917 оной февральһаа октябрь хүрэтэрхи бүхы үе соо М. И. Калинин партийна ударидалгын центртэ байба.

Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин үдэрнүүдтэ Михаил Иванович—зэбсэгтэ восстаниин шударгуу хабаадалсагша мүн. Я. М. Свердловай нүгшэһэнэй хойно, 1919 ондо М. И. Калининиие, Ленинэй дурадхалаар, ВЦИК-эй түрүүлэгшэ болгон һунгаба. Тэрээнэй кандидатурые дурадхахадаа, Ленин иигэжэ тэмдэглэһэн юм: М. И. Калинин «...үргэн ажалшад массануудта хандажа шадаха шадабаритай байна...» (Зохёол. т. XXIV, 189 нюур).

Гражданска дайнай жэлнүүдтэ н. Калинин хадаа сэрэгэй фронтнуудта хэдэнтаа ябажа, хүдэлмэришэн ба таряашадай хэрэгэй илалтада этигэл ба зориг улаан боецүүдэй дотор түрүүлдэг һэн.

Советскэ Союзаар дандаа ябалганууд, хүдэлмэришэд ба таряашадай суглаанууд дээрэ үгэ хэлэлгэнүүд, СССР-эй бүхы хизаарнуудһаа ерэгшэдтэй уулзалга. хүдэлмэришэн ба таряашанай байдалые һайн мэдэлгэ, массануудта шадамар ба энэрхы хандалга, бааза ба түни зан—эдэ бүгэдэ Советскэ Союзай ажалшадай дунда М. И. Калининда тон ехэ авторитет олгуулба.

Партиин VIII съезд дээрэ (1919 он) н. Калинин РКП(б)-гэй ЦК-гэй члендэ һунгагдаба.

Нүхэр Калинин—СССР-эй Верховно Соведэй депутат юм. 1938 оной январиин 17-до Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси дээрэ М. И. Калинин СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ болон нэгэн дуугаар һунгагдаба. Нүхэр Калинин болбол Советскэ Социалистическэ Союзна хэдэн республикануудай Верховно Соведэй депутат байна.

ВЦИК-эй һэлгэшэгүй түрүүлэгшэ, 1922 онһоо, Советскэ Союзай бии болохо үеһөө хойшо союзна ЦИК-эй түрүүлэгшэ н. Калинин хадаа пролетарска диктатурын органуудые бэхэжүүлхын түлөө ба ленинско-сталинска национальна политикые зүбөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэн, олонациональна СССР-эй советскэ байгуулалтые амжалтатайгаар ударидажа байна.

М. И. Калинин—Ленин ба Сталинай соратнигуудай, тэдэнэрэй ойро һурагшадай нэгэн мүн. Партида байһан бүхы жэлнүүдэйгээ торшо соо н. Калинин болбол партиин зэргэнүүдэй большевистскэ единствын түлөө, парти ба арадай бүхы дайсад—олонуласай буржуазин агентнуудай троцкистско-бухаринска ба буржуазно-националистска бандануудтай хатуугаар тэмсэһэн ба тэмсэжэшье байна.

М. И. Калинин СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтын тухай Ленинградта һунгуулиин урда тээхи суглаануудай нэгэн дээрэ иигэжэ хэлэбэ: «Миниин ажаябадалай бүхы истори хадаа, үнэндөө хүдэлмэришэн ангиин бүхы истори хадаа, Ленинэй, Сталинай ударидалга доро бидэнэр тэмсэжэ ба ажаһуужа ябаһан байнабди... Коммунизмын түлөө амжалтатайгаар тэмсэхэ гээшэ—Сталинай хойноһоо дагаһан ябадал мүн. Энэл хадаа минии томилһон зам гээшэ, би энэл замаараа саашаа ябахаб».

(«Историко-революционно календарь» 1940 он, 629—632 нюурнууд).

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландаришвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3-23; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.

Н-4211

Типография НКМП БМАССР.